

Zpráva z území o průběhu efektivní meziobecní spolupráce v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností Dobruška

Téma: Administrativní podpora obcí

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

OBSAH:

1	ADMINISTRATIVNÍ PODPORA OBCÍ	3
1.1	DEFINOVÁNÍ ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	3
2	PRŮBĚH JEDNÁNÍ	5
3	ZPŮSOB NASTAVENÍ ROZHODOVACÍCH A ŘÍDÍCÍCH STRUKTUR	6
4	NASTAVENÍ JEDNACÍCH A ROZHODOVACÍCH PRAVIDEL	7
5	FINANCOVÁNÍ	7
5.1	MZDOVÉ NÁKLADY	7
5.2	PROVOZNÍ NÁKLADY	7
5.3	OSTATNÍ NÁKLADY	7
6	VYHODNOCENÍ EFEKTIVITY	8
7	ZÁVĚR	8
8	PŘÍLOHY	9

1 Administrativní podpora obcí

V České republice proběhlo mezi lety 2000 až 2002 reforma veřejné správy, ve které došlo ke zrušení okresních úřadů, vznikly samosprávné kraje a přesun kompetencí zejména na obce s rozšířenou působností, krajské úřady, pověřené obecní úřady a orgány státní správy. Cílem bylo zmenšit pravomoci centrálních orgánů veřejné správy a rozšířit pravomoci orgánů územní samosprávy, tedy decentralizovat a dekoncentrovat veřejnou správu v České republice, ovšem také zajistit určitou potřebnou jednotnou kvalitu výkonu veřejné moci.

Důsledkem ovšem je, že obcím (včetně malých) byly svěřeny k rozhodování i takové otázky, se kterými dosud neměly prakticky žádné zkušenosti, a zároveň se v řadě oblastí začal vytvářet poměrně složitý administrativní proces, kdy k vlastnímu rozhodnutí je třeba shromáždit celou řadu podkladových rozhodnutí. Současně jsou povinnosti obcí postupně upravovány v dlouhé škále zákonů.

Obce jako jednotky místní samosprávy vykonávají vedle vlastní působnosti (samosprávy) i působnost přenesenou (určitý díl místní státní správy). Obce jako územní samosprávné celky odpovídají za podmínek stanovených zákonem za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci svěřené jim zákonem v rámci samostatné působnosti. Na malé obce je kladen velký rozsah úkolů, ovšem chybí jim podpůrné administrativní zázemí a řada z nich se obtížně s touto situací vyrovnávají. Rozdíl je v odlišných situacích a problémech, které malé obce řeší. Obvykle nejmenší obce netrápí tolik problémů, co obce větší, protože se v nich nevyskytují potřeby k jejich řešení. Avšak v případě, že je potřeba některý z podnětů řešit, nastává situace, která je řešitelná pouze s externí pomocí.

1.1 Definování řešené problematiky

V rámci realizace projektu „Podpora meziobecní spolupráce“ došlo v průřezovém tématu administrativní podpory malých obcí k provedení analýzy s cílem zjistit aktuální stav v obcích a potenciální zájem představitelů obcí o služby z těchto oblastí.

Bylo vymezeno těchto 7 základních okruhů, které jsou pro obec stěžejní a ve kterých by podporu uvítali:

1. Právní podpora,
2. Ekonomické agendy,
3. Dotační management,
4. Veřejné zakázky,
5. IT podpora,
6. Technická a stavební podpora,
7. Rozvoj obce.

Zjišťován tedy byl zájem obcí o zajištění určitých typů činností, a poté i forma tohoto zajištění - preferovaný způsob zajištění dané agendy, rozsah poptávané podpory a spolupráce a způsob financování dané služby.

Ze šetření v ORP Dobruška je patrné, že nejvyšší zájem o podporu panuje v oblasti dotačního managementu (20%) a oblasti právní (20%), dále mezi starosty je velký zájem o oblast veřejných zakázek (19%), následovaný zájmem o technickou a stavební podporu (14%) a rozvoj obce (14%). O podporu z oblasti ekonomických agend (7%) a informačních technologií (7%) je již zájem výrazně nižší.

Ze šetření také vyplynulo, že zástupci obcí se ohledně formy spolupráce nejvíce klonili k územní formě DSO, popřípadě k jiné dohodě (partnerské apod.).

Právě forma podpory a vytyčení konkrétních oblastí, u kterých by mělo dojít k efektivnější kooperaci, byly předmětem dalších jednání. Zároveň je nutné uvést, že na jaře 2015 byla Valnou hromadou DSO Region Orlické hory (dále jen DSO ROH) projednávána změna stanov k nastavení institucionalizace meziobecní spolupráce, nebyla ale. Z časového hlediska nebyla možnost dalšího projednání a starostové se shodli, že v tuto chvíli raději využijí neformální formu spolupráce, což je velmi reálný cíl.

S ohledem na skutečnost, že město Dobruška má dostatečný úřednický aparát a je v centru dění bylo navrženo, že neformální spolupráci by mělo zaštitit právě toto město. Důležité bylo ujednat ovšem, jakých oblastí se podpora bude týkat a co pracovníci města budou konkrétně pro zájemce vykonávat.

Město Dobruška nabídlo zájemcům podporu v oblastech: **Dotační management**, kde bude možnost využít poradenských služeb prostřednictvím smlouveného experta města (vyhledání vhodného dotačního titulu, konzultace záměru apod.). Nebude se ovšem jednat o kompletní zpracování projektového záměru, ale půjde pouze o formu konzultací. **IT podpora** – k dispozici budou zájemcům zaměstnanci MÚ Dobruška. Půjde např. o asistenci s datovými schránkami, přístup k základním registrům či funkčnost pracoviště CzechPoint. **Stavební a technická podpora** – pro poskytnutí informací budou k dispozici zaměstnanci MÚ Dobruška.

Z diskuze vzešel zájem i o **zavedení určitého systému vzdělávání**, např. školení o novinkách v účetnictví, změny v zákonech, v oblasti IT apod. Bylo navrženo a smlouveno, že tyto aktivity budou neformálně zaštitěny svazkem DSO ROH, který by je dle potřeb zorganizoval.

Těmito ujednáními se tedy podpora spolupráce obcí rozprostře jak na město Dobruška ve výše uvedených oblastech, tak i na DSO ROH.

2 Průběh jednání

První setkání zástupců obcí k této aktivitě proběhlo 23.6.2015. Náplní jednání byla rekapitulace výsledků z dotazníku k administrativní podpoře malých obcí:

1) Nejvyšší zájem o podporu panuje v oblasti dotačního managementu (20%) a oblasti právní (20%), dále mezi starosty je velký zájem o oblast veřejných zakázek (19%), následovaný zájmem o technickou a stavební podporu (14%) a rozvoj obce (14%). O podporu z oblasti ekonomických agend (7%) a informačních technologií (7%) je již zájem výrazně nižší.

2) Výsledky šetření vypovídají o potřebě a vhodnosti spolupráci řešit v rovině spolupráce obcí/DSO, než komerční cestou.

3) Rozsah poptávané podpory a spolupráce se odvíjí od preferovaného typu podpory a starostové se nejvíce přiklánějí k podobě podpory ve formě průběžných konzultací a metodické podpory soustavné i jednorázové.

4) U způsobu financování, respektive u připravenosti k finanční spoluúčasti za stávajících podmínek se většina starostů shodla na úhradě platby za každý provedený úkon. U některých byla preference plné úhrady z vlastních zdrojů. Většina oslovených starostů by také uvítala spolufinancování ze strany státu a to formou příspěvku z rozpočtového určení daní pro DSO či plného financování.

Z analýzy vyplynulo, že je účelné uvažovat o formě meziobecní spolupráce cestou její institucionalizace v oblasti zajištění služeb dotačního managementu, veřejných zakázek, případně i problematiky právní podpory. Ekonomické agendy, veřejné zakázky, technická a stavební podpora, rozvoj obce je možné ponechat spíše na stávajícím individuálním zajištění těchto agend na komerčním principu. Vše se ovšem odvíjí od dílčích aktivit daného okruhu. Některé vybrané konkrétní aktivity jsou vhodné k realizaci na bázi spolupráce a jiné komerční cestou.

Závěrem tohoto setkání bylo stanoveno, že úkolem dalších jednání, bude rozhodnutí, zda DSO ROH by byl ochoten přehodnotit své stanovisko, a zaštitřovat činnosti a stal se servisním centrem či by vzniklo případné samostatné servisní centrum. Od tohoto se bude odvíjet další směřování, zájem starostové mají a snahu o podporu vítají.

Druhé setkání se uskutečnilo v dalším měsíci a to dne 30.7.2015. Na jedné straně tu jsou výsledky místního šetření a na druhé straně nedeřešené koordinační a organizační záležitosti, které by měly vyjasněny s cílem meziobecní podporu rozvinout. Byly projednány možnosti dalšího směřování - zajištění servisu samosprávám prostřednictvím DSO nebo prostřednictvím vybrané obce a jejich výhody a nevýhody. Vzhledem ke skutečnosti, že DSO ROH nepřijalo změnu stanov a z časového hlediska nebyla možnost dalšího projednání, se starostové shodli, že prozatím v tuto chvíli raději využijí neformální cestu spolupráce, což je velmi reálný a splnitelný cíl.

Obce v rámci ORP Dobruška měli zájem o **právní podporu**. Toto si ovšem město Dobruška řeší externě, a proto stejně tak budou i nadále obce. **Dotační management** – bude možné poskytovat poradenské služby. **Veřejné zakázky** – veřejné zakázky malého rozsahu je schopna každá obec řešit sama, jak i vyplynulo z šetření. Co se týká podlimitních a nadlimitních výběrových řízení bude zachováno externě. **IT podpora** – k dispozici budou zaměstnanci MÚ Dobruška. **Stavební a technická podpora** – pro poskytnutí informací budou k dispozici zaměstnanci MÚ Dobruška. Ze strany starostů byl zájem o školení – novinky v účetnictví, změny v zákonech apod. Smluveno, že tyto aktivity by mohly být neformálně zaštitěny svazkem, který by je zorganizoval.

Ujednáno tedy bylo, že podpora spolupráce se rozprostře jak na město Dobruška ve vybraných tématech, tak i na DSO ROH.

Závěrečné jednání zástupců obcí ORP Dobruška proběhlo 15.9.2015. Zde byl zrekapitulovány dosavadní průběhy společných jednání a ujednány budoucí mechanismy meziobecní spolupráce. Starostové se dohodli na další spolupráci prostřednictvím neformálních setkání starostů. Zástupci obcí ORP Dobruška se budou scházet 2-3x ročně. Tyto setkání budou v gesci města Dobrušky. Na setkáních budou informováni o novinkách v oblasti veřejné správy a budou řešit záležitosti samosprávné agendy obcí apod. Zároveň bude projednáváno naplňování výstupů projektu i po jeho oficiálním uzavření.

3 Způsob nastavení rozhodovacích a řídicích struktur

Jak již bylo pojednáno výše, v ORP Dobruška nedochází k založení nového DSO, který by zastal roli budoucího servisního centra.

Valná hromada DSO ROH projednávala otázku změny stanov k nastavení institucionalizace meziobecní spolupráce. Navržené stanovy právním týmem SMO ČR nebyly přijaty.

Mezi zástupci obcí došlo ke konsensu, že spolupráce bude uchopena neformální cestou a prozatím nebude fungovat na smluvní bázi.

Přibližně 2-3 ročně budou probíhat neformální shromáždění zástupců obcí. Tyto setkání budou v gesci města Dobrušky.

Koordinace meziobecní spolupráce bude zaštitěna stávajícími motivujícími starosty, tj. starostou města Dobrušky a starostkou obce Deštné v Orlických horách.

S ohledem na skutečnost, že nedochází k institucionalizaci spolupráce mezi obcemi jiné nastavení rozhodovacích mechanismů a řídicích struktur nebylo definováno.

4 Nastavení jednacích a rozhodovacích pravidel

Opět uvádíme, že v ORP Dobruška, nebyla institucionalizaci spolupráce mezi obcemi ustanovena. Z tohoto důvodu nelze tedy jmenovat rozhodovací orgány.

Starostové se dohodli uspořádání neformálních setkání (shromáždění) zástupců obcí. Frekvence těchto setkání zástupců obcí ORP Dobruška bude 2-3x ročně. Jak již bylo zmíněno výše, tyto setkání budou v gesci města Dobrušky. Zde bude také docházet k projednávání naplňování výstupů projektu i po jeho oficiálním uzavření.

Navržení dalších možných cest k prohloubení meziobecní spolupráce bude předmětem také těchto setkání. Pokud bude panovat většinová shoda zástupců, tak bude tento návrh zaveden do praxe.

Vnitřní organizační řád upravující role a postavení zapojených osob zodpovědných za realizaci aktivit a cílů nebyl stanoven. Koordinace meziobecní spolupráce bude zaštitěna stávajícími motivujícími starosty, tj. starostou města Dobrušky a starostkou obce Deštné v Orlických horách, kteří jsou také správci samotných cílů Strategického dokumentu.

5 Financování

U ORP Dobruška nedochází ke zřízení samostatného servisního centra. Spolupráce bude rozvíjena dále neformální cestou a proto, tato aktivita nebude vyžadovat personální výdaje, ani žádné provozní náklady.

Případnou účast na organizovaném semináři DSO ROH, pokud bude vyžadováno dle školeného tématu, si uhradí sami účastníci. DSO ROH bude zajišťovat koordinační stránku školení, vše bude záležet na obsahu školení.

Město Dobruška bude k podpoře meziobecní spolupráce využívat své stávající kapacity z řad zaměstnanců Městského úřadu v Dobrušce. Pozice samotného pracovníka pro řízení MOS nebude zřizována.

5.1 Mzdové náklady

Nebude uplatňováno.

5.2 Provozní náklady

Nebude uplatňováno.

5.3 Ostatní náklady

Nebude uplatňováno.

6 Vyhodnocení efektivity

Jakým způsobem se bude vyhodnocovat efektivita zvoleného nastavení? Vede k efektivní realizaci plánovaných aktivit a k naplnění zvolených cílů?

Zástupci obcí a měst budou informováni o průběhu realizace aktivit a naplňování cílů v rámci smluvených neformálních setkání (shromáždění) starostů. Tyto shromáždění budou probíhat 2-3x ročně a budou organizovány v gesci města Dobrušky. Právě zde dojde k projednávání naplňování výstupů projektu i po jeho oficiálním uzavření. Na setkáních budou zástupci obcí také informováni o novinkách v oblasti veřejné správy a budou řešit záležitosti samosprávné agendy obcí a jiné. Na těchto setkáních bude moci docházet také k navržení dalších možných cest k prohloubení meziobecní spolupráce. Pokud bude panovat většinová shoda zástupců, tak bude tento návrh zaveden do praxe.

Koordinace meziobecní spolupráce bude zaštitěna stávajícími motivujícími starosty, tj. starostou města Dobrušky a starostkou obce Deštné v Orlických horách, kteří jsou také správci samotných cílů Strategického dokumentu.

Vzhledem k tomu, že nebyla provedena institucionalizace, úprava řídicích a koordinačních mechanismů není třeba. Pokud ovšem dojde ke změně na pozici starostů měst Dobrušky či obce Deštné v Orlických horách, bude na ujednání zástupců obcí ORP Dobruška kdo koordinaci zaštití (buď noví zástupci obcí či někteří z původních osob starostů).

7 Závěr

Představitelé obcí v SO ORP Dobruška v průběhu realizace projektu nepřistoupili na institucionalizaci spolupráce prostřednictvím transformace stanov DSO Region Orlické hory.

Starostové se shodli, že meziobecní spolupráce bude prozatím realizována neformální formou spolupráce.

Výsledkem společných jednání je konsensus na zaštitění vybraných potřebných aktivit městem Dobruška (konzultace k dotacím, podpůrná asistence k informačním technologiím) a zároveň i DSO ROH, které bude koordinovat vzdělávací aktivity prostřednictvím organizace seminářů (školení) na aktuálně potřebné témata (spisová služba, legislativní změny aj.).

Starostové se dohodli na pokračování naplňování výstupů Projektu i po jeho oficiálním uzavření. Po ukončení projektu budou probíhat několikrát do roka neformální setkání starostů.

V budoucnu starostové nevyklučují jiný způsob, jak efektivně a hlouběji naplňovat meziobecní spolupráci. Vše ovšem záleží na aktuálním vývoji a na možnostech financování meziobecní spolupráce.

8 Přílohy

1. Zápis z jednání o EMOS ze dne 23.6.2015, Prezenční listina, fotografie.
2. Zápis z jednání o EMOS ze dne 30.7.2015, Prezenční listina, fotografie.
3. Zápis ze závěrečného jednání o EMOS ze dne 15.9.2015, Prezenční listina, fotografie.